

Sygn. akt XXV Ns 176/18

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR (del.) Michał Jakubowski

Protokolant: Natalia Rybińska

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2018 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z wniosku **W. D.**

przeciwko **Komitetowi Wyborczemu „(...)” oraz J. K.**

o zakazanie rozpowszechniania informacji i sprostowanie

w trybie wyborczym

postanowił

1. Oddalić wniosek.

2. Zasądzić od wnioskodawcy W. D. na rzecz uczestnika postępowania J. K. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

W dniu 15 października 2018 r. W. D. Kandydat na Radnego w Sejmiku Województwa (...) wystąpił przeciwko Komitetowi Wyborczemu (...), J. K. w trybie art. 111 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku Kodeks Wyborczy z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym o:

1. zakazanie uczestnikom rozpowszechniania nieprawdziwych informacji jak o treści wskazanej w wypowiedzi Prezesa J. K.,

2. sprostowanie przez Uczestników informacji na antenie (...) na zakończenie programu (...) około godziny 20.00 poprzez ogłoszenie oświadczenia o treści: „Sprostowanie nieprawdziwych informacji zawartych w wypowiedzi Prezesa (...) z dnia 4.10.2018 r. w programie (...): Niniejszym oświadczam, że w trakcie rządów (...) kurs franka szwajcarskiego spadł względem złotówki jedynie o ok. 4%. Obecny Rząd nie podjął żadnych konkretnych działań zmierzających do przewalutowania kredytów z franka szwajcarskiego na złotówki. Do dnia dzisiejszego tzw. frankowicze nie otrzymali żadnych odszkodowań z tytułu wyroków wydanych w pozwach grupowych. Prezes Partii (...) J. K.”.

Wnioskodawca naruszenia przepisów Kodeksu Wyborczego upatrywał w wypowiedzi J. K. sformułowanej podczas wywiadu w programie (...) wyemitowanym w (...) w dniu 04 października 2018 r. około godziny 20.00 o treści: „(...) jeżeli niektórzy nam mówią, że taką sprawą są np. frankowicze, to mogę powiedzieć, dzisiaj kurs franka, jest dużo niższy niż kiedyś a sądy, kiedyś mówiłem że zgłaszajcie się do sądów, przyznają także przy pozwach zbiorowych odszkodowania. Krótka mówiąc i tu sprawy posuwają się do przodu”. W ocenie wnioskodawcy, przedmiotowa wypowiedź jest niezgodna ze stanem faktycznym i prawdą, ma charakter agitacji wyborczej, bowiem została

wyłoszona publicznie w trakcie kampanii wyborczej i miała na celu uwiarygodnienie działań tej partii poprzez podanie nieprawdziwych informacji o rzekomym spełnieniu obietnic wyborczych i powyborczych.

W odpowiedzi na przedmiotowy wniosek, uczestnicy wystąpili o odrzucenie wniosku względem uczestnika (...), na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c., oddalenie wniosku w całości względem uczestnika J. K. ewentualnie oddalenie wniosku w całości, zasądzenie od wnioskodawcy, na rzecz uczestnika J. K. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd ustalił i zważył co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Stosownie do art. 104 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku Kodeks wyborczy (dalej także jako k.w.) kampania wyborcza rozpoczyna się z dniem ogłoszenia aktu właściwego organu o zarządzeniu wyborów i ulega zakończeniu na 24 godziny przed dniem głosowania. W dniu 14 sierpnia 2018 r. opublikowano rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2018 r. w sprawie zarządzenia wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic (...) W. oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Wybory samorządowe zarządzane zostały na dzień 21 października 2018 r. Kampania wyborcza do wyborów samorządowych trwa zatem od dnia 14 sierpnia 2018 r. do dnia 19 października 2018 r. (fakty powszechnie znane).

Agitacją wyborczą jest publiczne nakłanianie lub zachęcanie do głosowania w określony sposób, w tym w szczególności do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego (art. 105 § 1 k.w.). Agitację wyborczą może prowadzić każdy komitet wyborczy i każdy wyborca, w tym zbierać podpisy popierające zgłoszenia kandydatów po uzyskaniu pisemnej zgody pełnomocnika wyborczego (art. 106 § 1 k.w.). Jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. poz. 24, z późn. zm.), materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia m.in. o: zakazie rozpowszechniania takich informacji; nakazanie sprostowania takich informacji (art. 111 § 1 pkt 1 i 3 k.w.).

Z uwagi na treść ostatniego z powołanych przepisów należy w pierwszej kolejności wskazać, iż wnioskodawca w żaden sposób nie wykazał, aby faktycznie był jednym z kandydatów na radnego w Sejmiku Województwa (...), tj. aby przysługiwała mu legitymacja czynna do wystąpienia do sądu z wnioskiem w trybie wyborczym.

Tym niemniej w celu wyczerpania zarzutów podnoszonych w toku instancji należy odnieść się merytorycznie do treści wniosku.

Pierwszorzędną okolicznością było ustalenie przez Sąd, czy przedmiotowa wypowiedź J. K. w programie (...) wyemitowana w dniu 04 października 2018 r. na antenie Telewizji (...), miała postać agitacji wyborczej, o której mowa w art. 105 § 1 k.w., a także materiału wyborczego w rozumieniu art. 110 § 1 k.w., pozostając przy tym w związku z nadchodzącymi wyborami samorządowymi.

W ocenie Sądu Okręgowego, odpowiedź na rzezone pytanie jest negatywna. Niesporna między stronami pozostawała okoliczność, iż kwestionowana przez wnioskodawcę wypowiedź J. K., została sformułowana w programie „(...)” podczas rozmowy z dziennikarzem, przybierającej formę wywiadu telewizyjnego. Miała ona zatem niewątpliwie charakter publiczny o zasięgu ogólnokrajowym. Faktem powszechnie znanym jest również to, iż J. K. jest Prezesem jednego ze startujących w wyborach samorządowych komitetów wyborczych. Funkcję komitetu wyborczego partii politycznej, w myśl art. 86 § 1 k.w. pełni natomiast organ partii upoważniony do jej reprezentowania na zewnątrz. Zgodnie ze statutem partii politycznej (...), opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej organem upoważnionym do reprezentowania partii na zewnątrz jest m.in. Prezes tejże partii (art. 15 ust. 2 pkt 1 oraz art. 16 w zw. z art. 18 statutu). Natomiast uczestnik postępowania nie jest kandydatem tej partii w wyborach samorządowych, nie jest też przedstawicielem Komitetu Wyborczego ani jego pełnomocnikiem.

Poddana pod ocenę Sądu wypowiedź nie miała jednakże formy agitacji wyborczej do wyborów samorządowych, gdyż nie pozostawała w żadnym związku z toczącą się obecnie kampanią samorządową. Przedmiot ocenianej wypowiedzi, w cytowanej przez wnioskodawcę części, dotyczył kredytobiorców, którzy zawarli umowy kredytowe indeksowane bądź denominowane kursem franka szwajcarskiego, od którego to kursu uzależniona jest wysokość zobowiązania kredytobiorców. Wypowiedź J. K. miała niewątpliwie, szerszy punkt odniesienia dotyczący spełniania przez obecnie rządzącą w Polsce partię polityczną obietnic wyborczych na szczeblu krajowym. Odnosi się zatem do aktu wyborczego na szczeblu centralnym. W żadnej mierze nie łączy się natomiast z wyborami samorządowymi o zasięgu lokalnym, w szczególności wyborami do Sejmiku Województwa (...), powodując, iż mogłaby wpłynąć na decyzję wyborców posiadających takowe kredyty, a tym samym pośrednio na wynik wyborów samorządowych do Sejmiku Województwa (...). Nie sposób przyjąć, aby organ stanowiący i kontrolny samorządu województwa, mógł mieć (we wskazywanym przez wnioskodawcę kontekście - spełniania obietnic wyborczych w wyborach samorządowych) jakikolwiek wpływ na politykę monetarną państwa, powszechnie obowiązujące akty normatywne. Wszakże do właściwości sejmiku województwa należy jedynie: stanowienie aktów prawa miejscowego, uchwalanie budżetu województwa, uchwalanie strategii rozwoju województwa (szczegółowy wykaz kompetencji znajduje się w art. 18 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa).

Nieodłącznym elementem każdej kampanii wyborczej, mającej na celu skłonienie wyborców do określonego sposobu głosowania, są m.in. obietnice wyborcze, powoływanie się przez kandydatów na dotychczasowe działania i osiągnięcia mające na celu poprawę bytu obywateli, porównywanie swoich osiągnięć i działań do sukcesów bądź porażek przeciwników politycznych, walczących o głosy wyborców.

Należy wyraźnie podkreślić, iż nie każda publiczna wypowiedź, nawet członka komitetu wyborczego, sformułowana w okresie kampanii samorządowej, może zostać zakwalifikowana jako agitacja wyborcza i tym samym podlegać przepisom Kodeksu Wyborczego. Między taką wypowiedzią a określonym rodzajem wyborów, musi występować ścisły związek, mogący wpłynąć na decyzję wyborców, w zakresie oddania swojego głosu na kandydata określonego komitetu wyborczego. Nie może być to przy tym wyłącznie związek pozorny, lecz musi być to związek faktyczny, mogący wpływać na decyzje wyborców na szczeblu samorządowym.

Wbrew twierdzeniom wnioskodawcy, nawet gdyby przyjąć hipotetycznie, iż przedmiotowa wypowiedź miała formę agitacji wyborczej, nie sposób przyjąć aby była to wypowiedź nieprawdziwa. Wnioskodawca poza swoimi twierdzeniami nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających formułowane przez niego w tym zakresie tezy. Nie sposób oceniać pod kątem kryterium prawdy bądź fałszu przedmiotowej wypowiedzi, wyłącznie przez pryzmat kursów waluty obcej, na przestrzeni zaledwie dwóch dni, jak uczynił to wnioskodawca. Kwestia wahań kursowych jest dużo bardziej złożona i nie może ograniczać się do tak wąskiego ujmowania. W celu wykazania omawianej okoliczności, należało przedstawić zestawienie kursów walut z całego okresu poprzedniej i obecnej kadencji Sejmu. Z doświadczenia zawodowego tut. Sądu, w ramach apelacji (...), wynika także, iż rozstrzygnięcia sądowe w sprawach kredytobiorców posiadających zobowiązania we frankach szwajcarskich bywają zróżnicowane. W zależności od składu, tego rodzaju powództwa są zarówno oddalane jak i uwzględniane. Reasumując, wnioskodawca nie wykazał więc również, aby poddana pod ocenę w trybie wyborczym wypowiedź była nieprawdziwa, wypełniała dyspozycję art. 111 § 1 k.w. Na przestrzeni ostatnich lat kurs franka szwajcarskiego był przeważnie wyższy od obecnego kursu, sięgał nawet kwoty ponad 4 złotych za franka. Wypowiedź uczestnika, w zakresie w jakim mówi on o tym, że kurs franka był dużo niższy niż obecnie ma charakter oceny. Nie odnosi on tej wypowiedzi do konkretnego przedziału czasowego. Faktem jest, że kurs franka jest obecnie niższy niż w przeciągu ostatnich lat. Nie można natomiast ocenić, czy kurs ten jest dużo niższy, z uwagi na nie wskazanie przez uczestnika do kursu z jakiego okresu odnosiła się jego wypowiedź.

Wnioskodawca nie wykazał, aby nie zapadł wyrok w sprawach pozwów zbiorowych. Okoliczność tą winien udowodnić wnioskodawca. Sąd nie ma wiedzy, czy jakaś sprawa frankowa, rozpoznawana w ramach pozwu grupowego, został już rozstrzygnięta. Abstrahując od tej okoliczności, zauważyć trzeba, iż Sądy w wielu sprawach przyznają rację osobom, które zaciągnęły kredyty we frankach (choćby biorąc pod uwagę wyroki zapadające w tutejszym Sądzie) i zasądzają

na ich rzecz określone kwoty. W takim aspekcie i tak rozumiana wypowiedź uczestnika nie może być uznana za nieprawdziwą.

Ponadto zauważyć trzeba, na co zwrócili uwagę uczestnicy, iż, sposób sformułowania żądania jest wadliwy. Żądanie to jest niedookreślone i nieadekwatne do wypowiedzi uczestnika. Wnioskodawca nie wykazał, iż kurs franka w trakcie rządów (...) spadł względem złotówki poniżej 4%. Należy też zauważyć, odnosząc się do treści roszczenia, iż uczestnik także nie odnosi swojej wypowiedzi do działań rządu zmierzających do przewalutowania kredytów frankowych. W związku z powyższym, nawet z tych względów, wniosek winien zostać oddalony.

Kończąc, odnieść się należy także do wniosku uczestnika ad. 1 o odrzucenie wniosku. Sąd, biorąc pod uwagę okoliczności tej sprawy, stoi na stanowisku, iż wyjątkowo, w ramach postępowania w trybie wyborczym, Kodeks wyborczy przyznaje zdolność do występowania w sprawie również komitetem wyborczym. Wyżej wskazane argumenty przemawiające za oddaleniem wniosku co do uczestnika J. K. należy odnieść do oddalenia wniosku co do uczestnika Komitetu Wyborczego „(...)”. Wypowiedź uczestnika J. K. w żaden sposób nie łączyła się z działalnością w/w komitetu. Jeszcze raz podkreślić należy, iż uczestnik nie jest kandydatem w wyborach samorządowych, nie jest też przedstawicielem ani pełnomocnikiem w/w komitetu wyborczego.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z §8 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zasądzając je jedynie na rzecz uczestnika ad. 2, zgodnie z żądaniem uczestnika.

Z uwagi na całokształt powołanych okoliczności orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

ZARZĄDZENIE

(...)